

מבטיחות ומקיימות

רפתות בערבה, תמונת מצב!

ראובן זלץ

צריך לומר מיד בהתחלה, לקיים רפת בערבה, זה עסק יקר, לפחות כ-20 אגורות לליטר חלב יקר יותר מרפת במרכז הארץ או בפריפריות הקרובות. הנס הציוני הנקרא רפתות ערבה, הינו מראה, יש שיאמרו עצובה, למצב החקלאות כחול לבן. רפתן וחקלאי וותיק אמר לנו במהלך הסיור "הייתי שמח לקבל את התקציבים וההטבות של תושבי יהודה ושומרון למשל, הערבה ואנחנו היינו במצב אחר לגמרי". וכך, כמעט בניגוד לכל היגיון כלכלי, רפתות הערבה ממשיכות לייצר חלב טוב ואיכותי.

- **'משק הבקר והחלב' בפרויקט מיוחד!!**

מיטב התוצרת באקלים מדברי קשה. צילום ראובן זלץ

המדינה לא ממש רואה את תושבי הערבה, נדמה כי היא שכחה מהם, רחוק מהעין רחוק מהלב. חבל ארץ ענק, שהיה יכול בקלות להפוך לסוג של אלטרנטיבה לפקקים במרכז. להחזיק רפת בערבה, זה עסק יקר, הרבה יותר מרפת באזור המרכז, דרום, או אפילו הצפון הקרוב. המרחק הרב, עלויות השינוע, מדובר בכ-20 אגורות לליטר, יותר מרפת בכל מקום אחר בארץ. ועדיין, רפתות הערבה הפועלות, מייצרות חלב מצוין, איכותי המועבר למחלבת יוטבתה. יתירה מכך, מחלבת יוטבתה שמה בראש סדר העדיפויות את נושא הקיימות ורווחת הפרה והפכה את רפתות המחלבה למובילות בתחום זה, בטח בישראל. כיום, למעלה מ-95 אחוז מרפתות יוטבתה שטראוס, הן רפתות מקיימות. בשנה האחרונה ועקב סגירת 2 הרפתות, קנו הרפתות בערבה תוספות מכסה, כל אחת כפי יכולתה. ירדנו לפגוש את האנשים המייצרים חלב בחום של 40 מעלות בצל, פגשנו את ארץ ישראל, זו שאנחנו כל אוהבים. סוג של מסע בזמן.

רפתות נסגרות, רפתות מתרחבות

הרפת במושב עידן בצפון הערבה, היא גם האחרונה שנבנתה. רפת בת 8 שנים, 6 שותפים חברו לחלום על רפת ונכון להיום, נדמה כי לצד הקשיים, המרחק והמזג האוויר, רפת עידן. עם מכסה של 3.800 ליטר, מייצרת חלב המשווק, כמוכר, למחלבת יוטבתה. ממושב עידן נסיעה של 45 דקות למושב פארן, מהמושבים הגדולים בערבה שבשיאו בשנות ה-70-80 פרח מגידול פלפלים וירקות, כולם ליצוא.

הכביש הארוך ביותר במדינה, כביש 90 נמתח לאורך הערבה עד הקצה הדרומי, בואכה אילת. יש מי שאוהב את הנוף והאזור ויש מי שפחות מתחבר לצבע הצהוב ולצחיחות. גילוי נאות, כותב השורות שהיה תושב אילת כ-25 שנים, מאוהב בערבה, במדבר ובחקלאים המצוינים הנאחזים בקרקע הקשה ומוציאים את מיטב התוצרת באקלים מדברי קשה. אותם חקלאים, רפתנים, ממשיכים להוציא מים מהסלע, או אם תרצו, חלב מהעטינים. לאורך האספלט הארוך פרושות נקודות ירוקות המסמנות את הישובים הקטנים, שבהם גרים ישראלים שקשרו את גורלם ועתידם בחבל ארץ זה, ישראלים עקשניים, חקלאים ברובם, זן מיוחד, זן נדיר. רק חבל שמעטים כל כך גרים שם, הערבה, היתה יכולה בקלות להפוך לנווה מדבר אחד גדול של חקלאות, הייטק, אנרגיה ירוקה, תיירות מדברית ועוד. אך ממשלות ישראל מעדיפות להשקיע במקומות אחרים, במקום או לצד, הפרחת השממה. רק כ-70 אלף תושבים גרים בערבה הגדולה, רובם ככולם בעיר אילת. כל השאר, בקיבוצים, במושבים ויישובים קטנים לאורך הכביש הארוך.

ערבה ערבה אין קץ

בשנה האחרונה נסגרו בערבה 2 רפתות קיבוציות, רפת אליפז ורפת גרופית. יש מי שיאמר, אולי בצדק, כי בסופו של דבר הכל זה עניין של ניהול מקצועי כלכלי לצד השקעה ואמונה ברפת החלב. אך חשוב לדעת, בשנת 2025, לקיים ולהרוויח ברפת בערבה הינו עסק מורכב וקשה מכל הבחינות. רק לגור בערבה זה אירוע, המרחק, האקלים, השירותים הרחוקים.

השילוב המנצח

זירו פליי

להדברת זבובים בוגרים במבנה משק

- מכיל 18% - DINOTEFURAN.
- מומלץ לרסס במקומות שזבובים נוהגים לחנות ולהתאסף שם, וכן במקומות הדגירה.

סירוקל

- מכיל: 50% CYROMAZINE
- חומר מווסת גדילה של חרקים והתפתחות של רימות זבובים לדרגותיהן הבוגרות.
- מומלץ ליישם על לשלשת או רפד.

www.tapazol.co.il

רפת שותפות פארן

קשה להחזיק רפת בערבה?

"תראה, ענף החלב בערבה בעצם לא השתנה הרבה שנים, הרווחיות נותרה כשהיתה. בעשור האחרון נסגרו 3 רפתות ולאחרונה נסגרה רפת אליפז, כל סגירת רפת זה אירוע עצוב מבחינתי. חלק מהבעיות כאן הן בעיות של ניהול, אפשר להצליח עם רפת בערבה וכאן בפארן אנחנו ההוכחה, יש כאן במושב רפתות מצוינות. הרפתות נסגרו אך ורק בגלל ניהול כלכלי לא נכון והיעדר ניהול מקצועי ברמה, ראוי. רוב הרפתות בערבה מושקעות ויש להן את כל התנאים ולהצליח אך אסור לשכוח כי יש כאן בעיה קשה של כוח אדם מקצועי ומיומן".

רווחיות הרפתות לאורך השנים נשחקת, בערבה בטח השחיקה גדולה יותר?

"יש כאן בעיה, בהחלט, רפת בערבה מתחילה במינוס של 20 אגורות לליטר ביחס לרפתות אחרות בפריפריה ובמרכז, זה נובע בעיקר משינוע המזון והמרחק. לבעל מקצוע הצריך להגיע לרפת בפארן לוקח יום עבודה לפני שהתחיל לעבוד. כך גם במזונות, אם במרכז אתה קונה כ-800 שקל תחמיץ שחת דגן, כאן אנחנו משלמים 200 שקל יותר ולכן הניהול כאן כל כך קריטי. תוסיף לזה את האקלים הנוראי שיש כאן ואתה מקבל ענף רגיש מאוד מהבחינה הכלכלית והמקצועית. למרות שאפשר להרוויח בעבודה קשה ולעיתים סיועית, תראה, הרפת כאן משאירה כ-50 אגורות רווח תפעולי וזה יפה מאוד, הממוצע בערבה הוא כ-20 אגורות ויש רפתות המסיימות ב-0. כמו שאמרתי, הכל מתחיל ונגמר בניהול".

ואיך אתה, כבעל ניסיון מסתדר עם דרישות הקיימות של מחלבת שטראוס?

"מבחינת קיימות יש לנו את עשרת הדיברות של מחלבת יוטבתה ו-99 אחוז מקיימים את זה. תראה, זה מאוד מקשה על החיים, ביום יום. אך אני זורם עם המחלבה, זו מחלבה ידידותית שאני מאוד מפרגן לה והיא גם יודעת לתגמל היטב את היצרנים. בראש ובראשונה מדובר על הפחתה ניכרת של השימוש באנטיביוטיקה ותרופות. כל נושא הקלטור, קרניים, כוויות, טילוף בעיות, כמובן אסורה אלימות בשום תנאי. נכון שזה בינתיים לא בא לידי ביטוי בתוצאות הכלכליות, אך זו הדרישה ומרגיש לי נכון. יש שני אלמנטים המשפיעים על איכות ותוצאות, הורדת הסטרס והורדת כמות האנטיביוטיקה. אני בהחלט מאמין שבסופו של התהליך, רפת מקיימת תרויח יותר ותייצר חלב איכותי יותר".

ענף החלב בערבה?

"זוכר שלפני שנה דברנו והייתי מאוד פסימי, אך כיום יש תחלופה של כמעט כל המנהלים ברפתות, אז היום אני קצת יותר אופטימי, למרות סגירת הרפתות. בסופו של דבר, ענף החלב מאוד חשוב לכלכלת הערבה. רפת החלב זה ענף כלכלי יציב, בטח יציב יותר מתיריות, רק צריך לנהל כמו שצריך".

במושב פארן מייצרים כ-12 מיליון ליטר חלב בשנה ב-7 רפתות קטנות ורפת אחת גדולה המשותפת ל-6 שותפים. אמנון מליחי, רפתן וותיק ואיש מקצוע מהטובים שיש בענף, מנהל את הרפת המשותפת משנת 95. מליחי מלווה רפתות ברחבי הארץ ושמיש כמנטור וליווה את רפת באר מילכה, לאחר נפילתו של מנהל הרפת יפתח גורני ז"ל. אמנון אף הקים וניהל את הרפת המשותפת במושב עידן ב-3 השנים הראשונות. זאת ועוד, לפני מספר שנים, היה פרויקט משותף של מועצת החלב והתאחדות יצרני החלב שנקרא, פרויקט ערבה. מליחי היה מנהל הפרויקט ועזר לרפתות בערבה בתחומי הניהול והממשק, כיום, לצער רפתנים בערבה, הופסק הפרויקט מחוסר תקציב וזאת לאחר 4 שנות פעילות. הרפת המשותפת בניהולו, בעלת מכסה של 5 מיליון ליטר חלב בשנה, 520 חולבות עם מרכז מזון חלקי המייצר הכל חוץ מתחמיצים המגיעים ממרכז מזון יבנה. מכון חליבה של צח"מ 16 על 16 משנת 2017. הרפת נחשבת לטובה ורווחית וזכתה לא פעם בפרס הרפת המצטיינת של מחלבת שטראוס. מליחי שכבר ראה הכל, עדיין מאמין ברפתות בערבה אך מדגיש כי רק ניהול נכון, מקצועי ומדויק, יכול להצדיק רפת רחוקה ממרכז הארץ

ענף החלב מאוד חשוב לכלכלת הערבה. אמנון מליחי

רפת חולבות
קיבוץ נירים

בניית רפתות המקצוענות שלנו!

וותק של למעלה מ-20 שנה

בניית סככות כולל כל עבודות הבטון:

- רצפות מוחלקות
- קירות וחגורות
- אגני זבל ומרכזי מזון

ביחד ננצח

חג-אזיז שמח

מושב גבעתי משק 74 | adarim74@gmail.com
אבי 052-3835273 | איתי 052-3060715 | משרד 08-8556212 | פקס. 08-8640313

רפת איתמר בוצ'לין, מושב פארן

בכל צד. המזון מגיע ממרכז מזון באר טוביה, אני מקבל שירות מצוין ואנחנו מאוד מרוצים". באשר לעלויות אומר איתמר "יש את בעיית המחיר היקר אך זה המצב כאן בערבה ועם זה צריך לחיות ולחשב את ההוצאות בדייקנות רבה". ברפת של איתמר וחברו יהודה חולבים 2 חליבות ביום, החלב כמובן למחלבת יוטבתה. איתמר "ברפת מועסק עובד זר ואני, עד לא מזמן חלבתי בכל בוקר, כעת קצת פחות". לאיתמר יש בנוסף לרפת, משק ירקות, 150 דונם כולל פלפלים ליצוא וירקות לעדה החרדית.

זה לא מובן מאליו ששני מושבניקים ישתפו כך פעולה?

איתמר "לא יודע, במציאות שלנו זה מתבקש והכרחי, אני באופן אישי בעד, יש המון שותפויות כאלה ואם השותפות טובה זה רק מכפיל כוח, גיבוי הדדי, חברות טובה ויחסי שכנות מאוד טובים".

הקפדה על ממשקים?

"משתדל להקפיד על הכל בגלל זה אני מחזיק רפת קטנה, רפת בוטיק. אחד הדברים החשובים, זה ממשק הצינור, יש לי ברפת מערכת צינור בחצר המתנה ומערכת ערפול בחצר רביצה המורידה את הטמפרטורה. בקיץ עושים לפרות 6 מקלחות ביום כולל בלילה. הקיץ האחרון היה מאוד קשה ואנחנו מתמודדים, מזג האוויר לא פשוט והקלים רק הולך ונעשה קשוח יותר. באשר לממשקים האחרים, תראה, בסוף הכל חשוב, קילטורים, ניקיונות, חליבה. כרגע אני על 40 ק"ג לפרה בשתי חליבות, כמובן שבקיץ זה יורד, אך לשמחתי יש רווח מהרפת".

איתמר בוצ'לין הגיע לפארן לפני 25 שנים שנים, יבוא אישי ממושב באר טוביה. איתמר גדל ברפת המשפחתית שבמושב, הנחשב עד היום, לאחד מהמושבים החזקים בארץ. איתמר נזכר "בשנות 30 עברתי לגור בת"א, שם התחתנתי, אך רציתי לרדת לגור בערבה ולעשות ציונות, למרות שכיום זה נשמע שמאלץ. מאז ותמיד רציתי לחיות במושב, לא הייתי בן ממשיך במשק המשפחתי שלנו ולכן חיפשתי מושב אחר. האמת, הגעתי לפארן לא במטרה להקים רפת, אלא להיות חקלאי ירקות. אך רצה הגורל ובזמנו, בשנת 2010 היתה הקצאת מכסות חלב לפריפריה, היתה הגרלה ואני זכיתי בה. לאחר תהליך אומנה, תכנונים ותהליך בניה הרפת נפתחה בשנת 2013. תוך כדי הקמת הרפת, השכן והחבר שלי יהודה שחר זכה גם הוא במכסה וקיבל הקצאה ואז נכנסנו לתכנון משותף להקמת מכון חליבה ומאז שנת 2015 אנחנו עובדים ביחד במכון חליבה משותף. המכון ממוקם ברפת שלי ויש מערכת חישובים ובסוף החודש מתחשבים לפי המכסה, אך העבודה היא ביחד ומאוד משותפת, תוך גיבוי הדדי". הרפת של איתמר נחשבת לרפת טובה מאוד, מושקעת, מתוכננת, ממשקים מדויקים ורווחיות טובה. איתמר "הרפת בעלת מכסה של 800 אלף, התחלנו ב-450 אלף ולאט גדלנו בגידול טבעי, הרעיון זה לגדול לאט, אני לא רץ לקנות פרות ומבכירות מבחוץ. מכון חליבה שלנו הוא של MSD פרלל ולפני כ-3 שנים הגדלנו מ-8 עמדות צד אחד ל-12 עמדות

רווחית ומקצועית. רפת שותפות פארן

התקציבים הממשלתיים הולכים למקומות אחרים. איתמר בוצ'לין

זה עצוב מה שאתה אומר?

"כן, אבל זו המציאות, כשהגעתי לערבה, קבלתי תקציב סוכנות ומענקים מהמדינה והמשק מהר מאוד החל להרווח. כיום התקציבים הולכים למקומות אחרים ואין לי כרגע עניין ורצון להיכנס לפוליטיקה, בסוף לצערי הכסף הולך ברובו למקומות לא יצרניים וזה חבל".

סגירת הרפתות בערבה?

"כל רפת שנסגרת זה מאוד כואב, אני לא יודע מה יהיה עתיד הענף וברגע שיבטלו את המכסות, נקווה שהענף ימשיך להתקיים".

מצב החקלאות בערבה?

"זה לא המצב שהיה בפעם, לא פשוט להיות חקלאי בערבה, כשאני הגעתי, החקלאים היו יותר צעירים, היתה מוטיבציה והמדינה עזרה מאוד, כולל מענקים. לאורך השנים פחתו התקציבים והמענקים וכיום לצערי פחות יש שטחים ירוקים בערבה, יש איזו שהיא דעיכה. אך עדיין יש חקלאות בערבה וכמו כל חקלאי גם אני עדיין אופטימי".

תפקידה של הממשלה?

הממשלות לאורך השנים לא מבינות את חשיבות החקלאות בארץ בכלל ובערבה בפרט. החקלאות נזנחה לחלוטין וכמו שהופתענו ב-7 לאוקטובר אני מקווה שפתאום לא נופתע שנמצא את עצמנו ללא מזון בייצור עצמי וחוסר מזון בפירות וירקות. מצד שני יש הרחבות במושבים והאוכלוסייה נעשית צעירה אך מי שמגיע לערבה כמעט וללא עושה חקלאות. היום להקים משק חקלאי זו משימה בלתי אפשרית, במציאות ובמחירים של היום, ואני אומר זאת בצער רב".

מלכודת זבובים וצרעות

הדברות זבובים אורגנית

הדברות נטו

הדברת זבובים אורגנית ובטוחה בפריסה ארצית

פיתיון נקי מחשש לסלמונלה וקולי

פתרונות הדברה מתקדמים

- ✓ הדברה של עישבי בר ברפת
- ✓ הדברה לפרעושים וקרציות
- ✓ הדברה לחולדות ועכברים
- ✓ הדברה לכל המזיקים
- ✓ מוניטין של למעלה מ-20 שנה

קיבוץ געתון ד.ג. אושרת | מיקוד 2513000 | מ.ר. 2026 | טלפון להזמנות 1700-727-255
ווטצאפ להזמנות 052-3020060 | מענה מקצועי, מנהל תחום הדברה - ניסים אזולאי 051-5909595
חפשו אותנו ב- הדברות נטו | מייל hadbarotneto@gmail.com

קיבוץ יהל מאמין ומשקיע בענף הרפת. בני נרקיס

רפת

קיבוץ יהל

הרפת של קיבוץ יהל נמצאת בשיאו של שיפוץ ובנייה וזאת לאחר ההחלטה האסטרטגית שקיבלו בקיבוץ, להשקיע ברפת. החלטה לא מובנת מאליה שהתקבלה לאחר חשיבה רבה. בני נרקיס, יליד קיבוץ בחן, מנהל את הרפת בשנתיים האחרונות "אני עובד מגיל 15 ברפתות, בעצם מאז שזוכר את עצמי". בני היה בעבר מס' 2 ברפת בחן, ניהל רפתות בעמק הירדן, עבד ברואנדה כשנה ובשנתיים האחרונות עבר לגור בקיבוץ יהל שבערבה ומנהל את הרפת בעלת המכסה של 5 מיליון בשנה האחרונה וזאת לאחר קניה של מיליון ליטר מכסה לאחר סגירת רפת גרופית ואלפז.

היתה כוונה לאיחוד רפתות יהל וגרופית?

"נכון, היתה אמורה להיות שותפות עם רפת גרופית, אך בגרופית החליטו שלא להשקיע ברפת ולמכור את המכסה. במקביל ביהל מאמינים בענף הרפת ונוצרה כאן הזדמנות לקנות חלק מהמכסה של גרופית. מה גם שחברי יהל הבינו כי הם חייבים להשקיע בשיפוץ מכון החליבה וחלק מהסככות, כמו גם הכפלת חצר המתנה, אחרת אין טעם לגדול ולהתפתח".

איך התהליך עד כה?

"כרגע בסה"כ הולך לפי התוכנית, אנחנו מקווים שלקראת סוף מאי נסיים את הבניה, בטח את מכון החליבה וחצר תפעולית

קטנה כולל חצר ההמתנה. מדובר בהשקעה של כמה מיליוני שקלים, כשמכון החליבה עצמו משופץ בסכום של כמיליון שקל. צריך להבין כי המכון עובד בימים אלו כמעט 24 שעות ביממה ברציפות, כי אנו משפצים תוך כדי חליבות ועובדים רק ב-7 עמדות. זה תהליך קשה, אך מתבקש לנוכח השיפוץ ההכרחי".

הרפת רווחית מבחינה כלכלית?

"את שנת 24 סיימנו ברווח לא גדול וזה לאחר שנים שסיימו כאן בהפסדים או ללא רווחים וזה שיפור מהשנתיים האחרונות".

ומבחינה מקצועית?

"סבלנו מבעיית התעברות מאוד קשה, לא הצלחנו להבין למה, בחודשיים האחרונים יש שיפור מה. יש לנו גם בעיה רצינית בכל נושא הצינון, כעת אנחנו מטפלים בנושא. פרוג'קט בר מלווה מקצועית את כל הפרויקט, ואני עובד שלהם. בנוסף, יש לנו כאן איש הזנה, מרק פולר, חבר גרופית שעובד איתי מעין מס' 2, יואב שעני משה"מ הוא התזונאי שלנו".

זה לא מובן מאליו ההשקעה ברפת בערבה?

"נכון מאוד, זה בכלל לא מובן מאליו, אך יש כאן מרכז משק בשם יוסי עמיאל המאמין גדול בענף והוא ממש איש של חזון והקיבוץ אכן משקיע ברפת ומאמין בענף החלב וחברי הקיבוץ קיבלו החלטה אסטרטגית בנושא".

אז מה לאחל לך לרפת?

"שהפרויקט יצליח והרפת תיכנס לשגרה ותרוויח כסף, מגיע לתושבי הקיבוץ כאן. זה לא פשוט לחיות בערבה, רחוק מהמרכז. אך זו הציונות האמיתית ומגיע להם שהפרויקט יצליח להם, אמן".

מכון חליבה בשיפוץ, עובד 24 שעות ביממה

פאנלים סולאריים גמישים וקלי משקל

תוצרת **Apollo Power**

פתרון מושלם לגגות קלים, ללא צורך בחיזוק הגג!

מתאימים לגגות מבנים חקלאיים |

רפתות | לולים | מבני אחסנה ועוד

התקנה קלה ומהירה ללא הפרעה

לשגרת העבודה

התקנה ללא קונסטרוקציה וללא

קידוח בגג

מקסום ניצול הגג לייצור אנרגיה ירוקה

טכנולוגיה חדשנית ייצור כחול-לבן

פתרון עבור שוק המשאיות והאוטובוסים

אנרגיה סולארית לחיסכון בדלק ומזהמים,

ושמירה על חיי המצבר

נווה חריף

רפת מקיימת, איפה זה פוגש אותך?

"עזוב את השמות, יש את הדבר הנקרא רווחת בעלי חיים וזה לגמרי חשוב והיום יש גם את מה שאנשים חושבים עליך ועל הרפת שלך. הדוגמא הטובה ביותר, היא הכוונות על הפרות, לפרה זה לא כואב אבל זה בטח כואב לאדם הקונה חלב ובטח מי ש קונה חלב סויה כי הוא טבעוני". אומר ראובן בציניות ובחצי חיוך וממשיך "מי שלקח את ההחלטה לא מבין כמה זה קשה לנו כרפתנים. ככה שהכל על פי המתבונן. דוגמא נוספת, לגדל את העגלים עם האימהות שלהן זה עניין יקר הרבה יותר מהמצב כיום, אין בכלל ספק, יש המון צדדים לסיפור ולדעתי העניין הזה, הוא מבחינת קישוט. אך יש צדדים חיוביים מאוד לעניין הקיימות, כל נושא טיפול בפרה, אי אלימות, כל מה שקשור לרווחת בעלי החיים, אני בעד".

אתה גם אחראי ומנהל לולים, איך להיות חקלאי בערבה?

"משה דיין אמר פעם כששאלו אותו איך הדרך המהירה ביותר להפסיד כסף "מהיר זה בהימורים, נעים זה עם זונות, בטוח זה בחקלאות". ככה שהתשובה שלי, זה שבחקלאות אנחנו בטוחים. ובנימה רצינית יותר, אין מי שידאג לחקלאים, החקלאים הולכים ומזדקנים, הממשלה לא רוצה אותנו, כל עוד הממשלה שלנו מממנת ומסבסדת את היבואנים אז זה מה שיהיה. עצוב אבל אמיתי".

ענף החלב הישראלי לאן?

"שאלה טובה שאלת, כל עוד הממשלה תמשיך להביא מוצרי חלב ביבוא זול אז לא יקרה שום דבר טוב, בטח אתה זוכר את סיפור החמאה, אז זה הסיפור של כולנו. מאוד עצוב. הכסף אף פעם לא יהיה אצלנו אלא אצל היבואנים".

בעיות עיקריות?

"דור המשך, זו הבעיה הקשה ביותר, כמובן כוח אדם בתחום, אין ישראלים הרוצים לעבוד ברפת ואף אחד לא מבין כמה הענף הזה הוא בעצם חצי אם לא יותר הייטק".

כמה קשה זה להיות רפתן בערבה?

ראובן מחייך "איך אומרים, קשה אבל נעים, אתן לך את הדוגמא הטובה ביותר, אם יש לי תקלה במכון החליבה, לפני שבעל המקצוע מגיע לרפת, זה כבר עולה לי 5000 שקל וזה ככה בכל תחום ברפת. זה הקושי העיקרי. כל השאר אלו בעיות של הענף אותן חווים כל הרפתנים".

הצינון?

"ממשק מאוד חשוב כאן שאנחנו שמים עליו דגש במיוחד, יש מקלחות בין החליבות, בשיא הקיץ מגיעים ל-3 מקלחות ביום, כולל בלילה. מאווררים בסככות ומערפלים בסככות".

לצערי אין מי שידאג לחקלאים. ראובן פינקו

יופלה קידס יופלה של ילדים

כל מונה מספקת כ-20% מתצרוכת
הסידן היומית המומלצת לגילאי 4-8

חדש!

McCann

רפת הדגל של המחלבה, איך זה בא לידי ביטוי?

אלי מחייך "כן, מכורח הנסיבות, השיוך הראשוני והישיר של רפת יוטבתה זה למחלבה, קיים שיתוף הפעולה של כל הרפתות המשווקות למחלבת יוטבתה ואנחנו עובדים בדיאלוג מתמשך מול המחלבה, דרישותיה והחלטותיה. חייב לציין כי הדיאלוג פורה וחיובי המביא לתוצאות טובות בכל התחומים".

עיקר הבעיות ברפת?

"מלבד האקלים ומזג האוויר, כמובן הריחוק מהמרכז הבא לידי ביטוי בפן הכלכלי. הקושי להביא כוח אדם מקצועי, בגדול המרחק מהמרכז נוכח בכל פרמטר".

נושא הקיימות ורווחת הפרה?

"אנחנו נמצאים תחת פרויקט רווחת פרה של המחלבה המתעדכן מדי שנה. בסוף מדובר בעסק כלכלי ואם לצרכן מפריע שיש כוונות לפרה על הגב אז אנחנו פועלים לשנות. יש לפעמים קשיים, אך אנו שמים את רווחת הפרה לנגד עינינו וזה נר לרגלינו. בסופו של דבר זה תורם לדעתי גם לאיכות החלב, מה גם שהמחלבה יודעת לתגמל אותנו כראוי. זה מאלץ אותנו לחשוב מחוץ לקופסא, גם בנושא זה וגם באשר למרחק ולבעיות שזה מציב. חייב לומר כי זה עובד לא רע והתוצאות נראות היטב".

הרפת הגדולה בערבה, רפת הדגל של המחלבה הצמודה למפעל השוקו המפורסם בארץ כשצינור עילי ארוך מוביל את החלב ישיר למחלבה. רפת משותפת לקיבוצי יוטבתה ואילות, בעלת מכסה של 8.5 מיליון ליטר. המכסה גדלה השנה בכ-500 אלף ליטר (לאחר סגירת רפתות אליפז וגרופית נותרה מכסה של 4 מיליון ליטר שנקנתה על ידי רפתות הערבה) מכון חליבה msd 48 עמדות קרוסלה בן 25 שנים. בשנתיים האחרונות מנהל את הרפת אלי דיין, 46, גרוש + 2 ילדים וחבר קיבוץ יוטבתה. את הרפת הכיר עוד כשהיה ילד קטן ובעצם ניתן לומר כי הרפת ליוותה אותו כל השנים בעצימות משתנה. בעבר ניהל את רפת גרופית, עליה הוא אומר "עם מה שהיה שם הצלחנו לעשות דברים יפים ולהרוויח כסף אך בסופו של דבר יש קיבוץ וחבריו קבלו את ההחלטה שלהם". ברפת יוטבתה עובדים 7 חברי קיבוץ, 2 פנסיונרים ו-7 תאילנדים. הקשר בין הרפת לקיבוץ חשוב לקהילה וביוטבתה מטפחים בכל דרך את הקשר הזה.

ישראל לא תהפוך לשווייץ ולכן אנחנו חייבים לשמר את ענף החלב ואת החקלאות. אלי דיין

בכל דור ודור מתפנקים עם שוקו יטבתה!

חג פסח נח

רפת הדגל של המחלבה. רפת יוטבתה

צינון?

"בתקופה הזו התקנו מערכת צינון חדשה 'עין צופיה' של בולטק, התקנו את זה ב-2 סככות, שדרגנו את האוורור בעגלות ובחצר ההמתנה. כ-6 צינונים ביום. בהיבט הזה היד עוד נטויה".

תוכניות לעתיד?

"יש תוכנית להעתקת מרכז המזון, עקב בניית שכונת מגורים ובעקבות המעבר ישודרג מרכז המזון והתאים לאחסנה. בראיה לעתיד קדימה, סככות חדשות לעגלות, עבודה עם מיינקת ועוד תוכניות. בגדול אנחנו בכוונה לשדרג את כל המערכות שלנו כמה שניתן על מנת שהפרות יזכו למיטב התנאים".

עתיד ענף החלב?

"תשמע, אם למישהו עדיין לא נפל האסימון באשר לחשיבות הענף אז יש לנו בעיה. בטיחות מזון, שמירה על הגבולות, ציונות, מה אפשר עוד לומר לאחר ה-7 באוקטובר. ישראל לא תהפוך לשווייץ בקרוב ולכן אנחנו חייבים לשמר את ענף החלב ואת החקלאות. המדינה חייבת להבין כי מדובר בביטחון שלנו, מעבר פרנסה, כלכלה. יש לנו חקלאות פורצת דרך והממשלה חייבת להבין ולשמור על החקלאים ועל החקלאות".

סגירת הרפתות בערבה?

"תראה, היתה תקווה שהרפתות לא תיסגרנה, נעשו ניסיונות להשאיר אותן עובדות וככול שרפתות נסגרות זה מאיים על הענף שלנו. חבל לי שהרפתות נסגרו, אני כן יודע להגיד כי ניתן לנהל ולתחזק רפת מצליח בערבה אך צריך לרצות לעשות את זה. צריך להיות יצירתיים ואמיצים".

מרכז מזון עצמאי?

"בהחלט, יש למו מרכז מזון עצמאי, המנה שלנו היא מנה יבשה ללא תחמיץ, העשויה משחת דגן. אנחנו משתמשים לעגלות בגזם תמרים, יותר זול מהקש וזה סוג של כלכלה מעגלית".

איך מתמודדים כאן עם זבל ושפכים?

"אנחנו בתחילתו של פילוט לבדיקת הטמנת זבל הפרות במטעים, שיטה שאנחנו מנסים אותה כיום בתקווה שזה יעבוד, זו כלכלה מעגלית במיטבה. כיום יש לנו מסחטה בורגית המפרידה מוצקים מהנוזל אך אנו נמצאים בצומת לאן אנחנו הולכים לטיפול מעבר להפרדה הפיזית".

PRO קראנצ' החדש

אקסטרה קראנצ'י, אקסטרה טעים

BBR Saatchi & Saatchi

רפת סמר

24 עמדות שדירת דג. יונקיה עם מיינקת, 4 עובדים זרים, 4 חברי קיבוץ ועוד 2 חברי שנת שירות. מרכז מזון עצמאי, חלב כמובן משווק למחלבת יוטבתה. איך זה להיכנס למגפיים של קרלוס, אני שואל את עמית, בן הקיבוץ "וואוו, קבלתי מתנה לחיים, כי רפת מבחינתי זו מתנה לחיים, מגיל 21 אני ברפת ועבדתי עם קרלוס כל השנים. תשמע, קרלוס הוא מקצוען, ידו בכל והוא רפתן בכל רמ"ח איבריו. קרלוס עדיין כאן במשרה מלאה, אני לא מוותר עליו, אני רוצה לעבוד איתו, ולמעשה בנה את הרפת הזו. יש לנו רפת טובה ואנחנו עובדים קשה בכדי לשמר אותה כזו".

כשמדברים על דור המשך מתכוונים אליך?

עמית מחייך "לא הכרתי את הרפת כנער, אמנם אבא שלי חלב מדי פעם אך העניין לא ממש דיבר אלי, הייתי עסוק בדברים אחרים. כשהשתחררתי שאלתי איפה צריך עובדים, אמרו לי ברפת, אז אמרתי לעצמי יאללה לרפת. ועם המוטיבציה להחזיר לקיבוץ על כל השנים שהוא נתן לי, נפתח לי עולם אין סופי של התפתחות ועל כך אני מודה. היום אני מבין שאני במקום הנכון בשבילי. אוהב את הרפת, הפרות, הריח (צוחק עמית)

עם איזה קשיים אתה מתמודד כאן?

"תנאי מזג האוויר כמובן, אך זו בעיה של כל רפתות הערבה. הרפת כרגע בגדילה, קנינו מכסה של מיליון ליטר מהרפתות שנסגרו ואנחנו בתכנון לבנות סככות, חצר חולבות, הגדלת חצר ההמתנה, חצר עגלות, מכון חליבה חדש, בקיצור יש תוכניות לעתיד. אנחנו מאמינים ברפת ואוהבים אותה מאוד. אנחנו מקווים שהקיבוץ יילך איתנו בעניין, וכל עוד אנחנו עובדים יפה ומראים תוצאות אין סיבה שלא".

ממשק הצינון שלכם?

"חצר צינון ובחצרות מאווררים ומערפלים, בתקווה להשקיע ולשפר את הנושא, זה טוב אבל לא מספק, אנחנו בחשיבה ובמגמה לשדרוג ושיפור הממשק הזה, הוא מאוד חשוב כאן".

טיהור שפכים?

"צרה צרורה, אין פתרון, תכל'ס. הזבל שלנו הולך לקומפוסט לתמרים. הנזל מפונה למת"ש".

דברת איתי על חינוך?

"כן בהחלט, הרפת נתנה לי כל כך הרבה כלים לחיים, כלים שלא קבלתי בשום מקום אחר והייתי רוצה שהדור הבא גם יחווה את זה דרך העבודה ברפת. אנחנו מלמדים חבר'ה צעירים לעבוד ואני מאוד אשמח להגיע לדור הצעיר בקיבוץ, שיחזרו לרפת, שיבואו לעבוד איתנו כאן, נראה מה יהיה בעתיד".

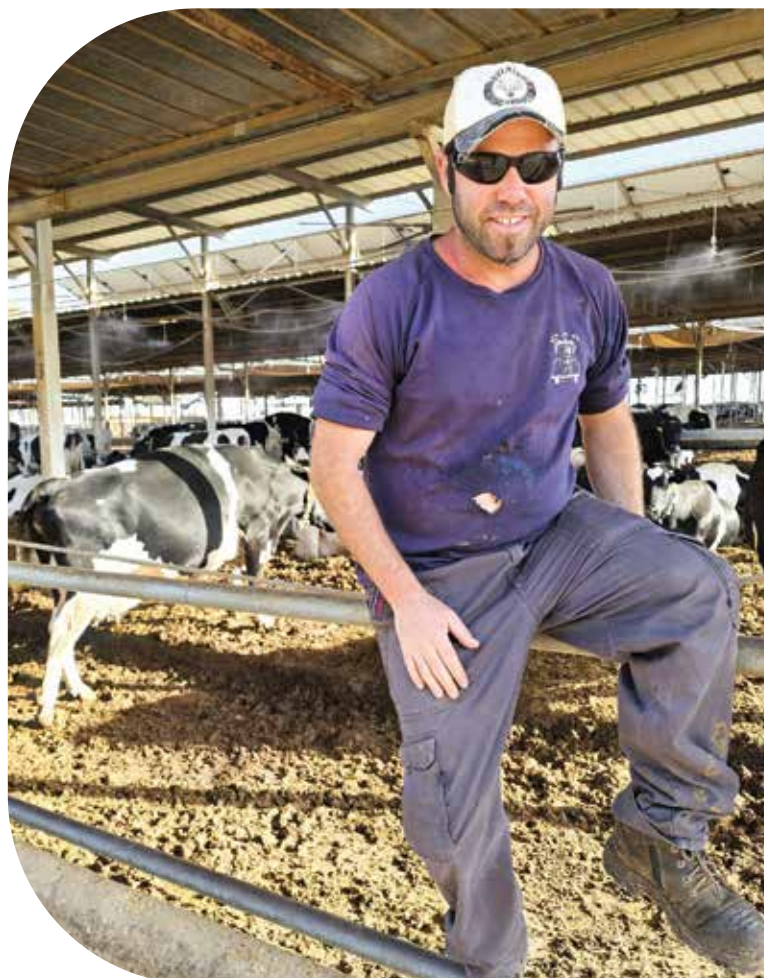
חקלאות 2025?

"לצערי לא פשוט להיות חקלאי, בטח לא בתנאים כיום. בסופו של דבר, חקלאות זו שליחות ואני מקווה שהמדינה תבין את זה והאסימון ייפול לה. חקלאות זה העתיד, אין לי בכלל ספק, מדובר בביטחון המזון שלנו. השילוב בין טופ טכנולוגיה, קיימות ועבודת אדמה וכמובן השינויים הגלובליים, תנו לחקלאים לחיות ולעבוד".

קיבוץ סמר עובר בימים אלו תהליך מורכב מאוד של הפרטה, סמר, היה אולי הקיבוץ השיתופי האמיתי האחרון בישראל לא הצליח לשרוד במתכונת השיתופית ונפל אל מול מציאות כלכלית, קפיטליסטית שלא מאמינה בשיתוף ובערכים סוציאליסטיים. ולצד מהלך ההפרטה הרפת בסמר נותרה, עדיין, אולי העוגן הכלכלי היציב בקיבוץ הקטן, השוכן כ-40 ק"מ מאילת.

רפת, כמתנה לחיים

עמית שלומי, 39 מנהל רפת סמר, נשוי ליובל ולזוג שני ילדים, גוני ויולי. עמית הוא חלוש של כל רפת, דור המשך, צעיר, מכון מטר, אוהב את העבודה ושמח בה. מאז מאי 23, עמית מנהל את הרפת כשהחליף את קרלוס, המנהל המיתולוגי שניהל את הרפת, בהצלחה יתירה למעלה מ-30 שנים ועדיין עובד ברפת. כיום יש לומר, הרפת היא הענף הרווחי בסמר. מכסה של 5 מיליון ליטר, 340 חולבות מכון חליבה של msd

יש לנו רפת טובה ואנחנו עובדים קשה לשמר אותה. עמית שלומי